

Her şey 8 tavşanla başladı

Akdamar Adası'na 10 yıl önce bırakılan 4 çift tavşan, nüfusları 3 bine ulaşmış kazdıkları tünellerle erozyona sebep olunca komşu ilçeye tahliyelerine başlandı. 4 kişilik gönüllü tahliye timinin çalışmasını izledik.

VAN Gevaş'a bağlı, üzerindeki tarihi Ermeni kilisesiyle inanç turizminin önemli merkezlerinden Akdamar Adası'na 10 yıl önce 4 çift evcil ada tavşanı bırakıldı. Ancak sayıları 10 yılda hızla arttı. Doğa Gözcüleri Derneği, 2 yıl önce nüfuslarının 3 bine ulaştığını belirledi. Tavşanların 100 yıllık badem ağaçlarının köklerini yiyerek yeni ağaç çıkmasını engellediği ve toprağın altındaki yuvalar nedeniyle erozyona yol açtığı saptanınca Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü koordinatörlüğünde toplantıları için eylem planı hazırlandı. Projeyi Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yaban Hayvanları Koruma ve Rehabilitasyon Merkezi üstlendi.

BİR TAVŞAN BİR YILDA 74 OLUYOR

Proje 2 ay önce hayata geçirildi. Çalışmaları görmek için kurumun başındaki Doç. Dr. Loğman Aslan'ın kapısını çaldık. Aslan, planı şöyle anlattı: "Turistik alan olduğundan tilki salmak istemedik. İlk etapta adaya 50 tuzak kurup 300 tavşan yakaladık. Yazın kadar 'far avı'na odaklandık. Temmuzdan sonra faaliyetlerimiz artacak. Bir tavşan yılda 4 kere doğum yapıyor ve 74 tavşan oluyor. Bir dişi tutunca 10 doğumu engelliyoruz. Baharda üremeyi engellersek kışın nüfusun yüzde 80'ini toplamayı başarırız. Azimliyiz."

Fenerli tahliye

Peki, tavşan tahliye operasyonu nasıl yapılıyor? Öğrenmek için Akdamar'a geçiyoruz. 2 hektarlık adayı 3 bin tavşandan arındırma işini yalnızca 4 kişilik bir ekip yapıyor; Loğman Hoca ve gönüllü stajyer öğrencileri Kenan Yeşilyurt, Burhan Temel ve Perver Tekin. Av, turistler rahatsız olmasın diye geceleri yapılıyor. Akşama kadar adadaki tuzakları kontrol ediyoruz. Yakalanan tavşanlar bir kafeste toplanıyor, tuzaklar yeniden kuruyor. Ada ziyarete kapandıktan sonra saat 20.00 civarlarında operasyon vakti geliyor. Elde fenerler ve ekibin en büyük keyfi çekirdeklerle yürümeye çıkıyoruz. Kenan, fenerini rastgele bir yere tutuyor ve denk gelen tavşan olduğu yerde kısa süreliğine donakalıyor. Şoku atlattıktan sonra kaçmak üzereyken arkasında bekleyen Burhan'ın fenerine takılıyor. Bu sefer kurtulamıyor ve elle yakalanıp bekleme odası görevi gören kafese konuluyor. Deneyimli olduklarından yetişkin tavşanları yakalaması daha zor. Ancak yavrular fener ışığına karşı duramıyor.

Bazı yuvalar, Alis'in Harikalar Diyarı'na düştüğü delik gibi bir insanın girebileceği büyüklükte.

Akın akın tavşanların gezdiği bu sahil bölgesinin altı tümüyle kazıldığı için toprağın büyük bölümü göle kaymış. Ağaçların dipleri, mezarlıkların etrafı delik deşik.

Adaya avcı olarak 4 puhu kuşu, bir de kartal bırakıldı ancak onlar da sürekli adada durmadıklarından etkili olmadılar.

Ekibin işini yapmasına en büyük engellerden biri 'hayvanseverlik'. Burhan, "Tuzaklarımızı götürüyor veya yakaladığımız tavşanları özgürleştiriyorlar. İyi niyetliler ama işi zorlaştırıyorlar" diyor.

Kontrollü 'yeniden iskân'

TOPLANAN tavşanları ana karadaki yeni evlerine Doğa Gözcüleri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Mustafa Sarı yönetimindeki ekip yerleştiriyor. Bu işlem için Gevaş'ın dağlık arazilerine doğru yola çıktık. Birkaç kilometre sonra yeşillik bölgede 6 tavşan doğaya bırakıldı. Başta şaşkınlık yaşayan tavşanlar, hızla yeni evlerinde doğru koştular. Bu şekilde 30 kadar tavşan grupları halinde 2-3 kilometre aralıklarla doğaya salındı.

Prof. Sarı, "Bir bölgeye üçerli beşerli, erkek ve dişi sayısı eşit olacak şekilde bırakıyoruz ki koloni oluşturabilsinler" diyor.

Akdamar Adası'na 10 yıl önce bırakılan 8 tavşan adada 'doğal düşman'ları olmayınca hızla üredi ve sayıları 3 bine ulaştı.

Çiçek açmış badem ağaçlarıyla dolu yemyeşil Akdamar Adası, tavşanlar için tam bir cennet. Etrafımız her boy ve renkte "Siz kimsiniz" der gibi bize bakan tavşanlarla dolu.

'Bıraksak 5-6 yılda adayı yer'

FENERLİ tim, haftanın 3 günü soğuk havaya rağmen sabaha kadar tavşan kovalıyor. Ancak biz o kadar antrenmanlı olmadığımızdan avı saat 23.00 civarında bitiriyorlar. Hasılat zayıf; kafeste yalnızca 5 tavşan var. Dönüşte Burhan'a "Çok da tatlılar, kalsalar olmaz mıydı?" diye sorduğumda "O zaman 5-6 yılda tüm adayı yiyip bitirirler" diyor.